

7/a. cs.
Belügyminisztérium.
Minisztériumi Főkönyvelőség.
25-2/1952. IX.

Tárgy: Belügyi fegyveres és egyen-
ruházott testületek pénz-
forgalmának szabályozása.

Közrendészeti, Tűzrendészeti, Büntetésvégrehajtási, Légoltalmi
és Anyagi főosztály, B.M. ellenőrzési osztály vezetőjének,

H e l y b e n.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 2.095/30/1952. sz.
határozata, valamint a 352-2/1952. P.M. sz. utasítás /pö.közl.
75.sz./ végrehajtásaként a rendőrség, tűzoltóság, büntetés-
végrehajtási őrség és a légoltalmi szervezet egységeinek, vala-
mint a belügyi szociális intézmények és anyagbeszerzési közpon-
tok pénzforgalmát a Pénzügyminiszterrel és a Belkereskedelmi
miniszterrel egyetértésben a következőkben szabályozom:

I.

Általános pénzforgalmi rendelkezések.

- 1./ A belügyi fegyveres és egyenruházott testületek és azok elő-
irányzatos folyószámlarendszerben gazdálkodó szervei, vala-
mint a belügyi szociális intézmények és anyagbeszerzési köz-
pontok /továbbiakban: testületek/ belföldi kifizetéseiket
- az alább meghatározott kivételektől eltérve - készpénz-
nélküli módon kötelesek teljesíteni.

A testületek pénzeszközeiket - a készpénzben teljesíthető
fizetések céljára szolgáló pénztári ellátmány kivételével -
kötelesek a kijelölt pénzügyintézetnél vezetett számlájukon
/hitel, javadalom, bevételi, letéti, előirányzatos számla,
illetve "K" vagy "KK" betétkönyv/ kezelti és összes készpénz-
bevételeiket vonatkozó számlájukra befizetni.

A készpénzkifizetések céljára kiutalandó pénztári ellátmányok
összegét a legszükségesebb mértékre kell korlátozni. Pénztár-
zárlat után a házipénztárban készpénzben tartható összeg
mértékét

- a./ javadalmi számlával rendelkező szerv házipénztárában az
1 hónapra kiutalt dologi javadalom összegének 3 %-ában,
b./ javadalmi számlával nem rendelkező szerv házipénztárában
az 1 hónapra kiutalt dologi javadalom összegének 2 %-ában
állapítom meg.

A készpénzmaradvány összege azonban az a./ esetben napi
3.000.-, b./ esetben pedig napi 1.000.- Ft-nál kevesebb
nem lehet. A készpénzmaradványba a társadalmi közétkezések
vagy egyesületek megőrzésre átvett pénzkészlete nem számít
be.

2./ A készpénznélküli fizetés /elszámolás/ bankszámlák közötti átírás útján történik.

A testületek az alábbi készpénznélküli fizetési módokat kötelesek alkalmazni:

- a./ beszédési megbízás /incassó/
- b./ elszámolási csekk
- c./ átutalás
- d./ fuvardijutalvány.

Beszédési megbízás /incassó/ útján kell teljesíteni a beszédési megbízás /incassó/ rendszerbe bekapcsolt szervek részére történő 500.- Ft értékhatáron felüli kifizetéseket, amennyiben az nem kiskereskedelemtől történő közvetlen árubeszerzés /az eladó telephelyén történő átvétel/ kiegyenlítésül szolgál.

A testületek a beszédési megbízás különleges formáját kötelesek alkalmazni, aminek lényege az, hogy az incassó megbízást az eladó nem közvetlenül a M.N.B.-hez, hanem a testület-höz nyújtja be. A testület köteles a benyújtott incassó megbízást az előírt 5 napon belül aláírásával és bélyegzőjével ellátva a MNB-hez fogadtatás végett továbbítani. Az incassó megbízást abban az esetben is továbbítani kell a MNB-hez, ha a testületnek az incassó fedezetére pillanatnyilag hitelfedeztet nincs, mert ez esetben a kiegyenlítés a minisztérium függő számlájának terhére fog megtörténni.

A hitelfedezet biztosításának elmulasztása természetesen büntető rendelkezések alkalmazását vonja maga után.

Elszámolási csekk útján kell teljesíteni a kijelölt állami vagy szövetkezeti kiskereskedelmi vállalatok részére 3.000.- Ft értékhatárig történő kifizetéseket, melyek közvetlen beszerzés kiegyenlítésül szolgálnak.

Az elszámolási csekket fizetésül kizárólag csak hitel, javadalmi vagy előirányzott folyószámlával rendelkező szervek közvetlen beszerzéseik ellenértékét a II. részben meghatározott korlátozások figyelembevételével mellett készpénzben kötelesek kiegyenlíteni.

Átutalás útján kell teljesíteni az incassó rendszerbe be nem kapcsolt vállalatok /intézmények/ részére történő, vagy az incassó kiegyenlítés körébe nem tartozó 500.- Ft értékhatáron felüli kifizetéseket.

Fuwardijutalvánnyal kell kiegyenlíteni az állami, vagy szövetkezeti közlekedési /fuvarozási/ vállalattal végzetett fuvarozás 100.- Ft-ot meghaladó költségeit ugymint fuvardiját, fekbért, kocsiállásdíjat, raktárbérleti díjat, iparvágánydíjat, tülterhelési díjat, hegymenti díjat, mérlegelési díjat, munkaerők csoportos szállításának díját, rakodómunkások díját, valamint egyéb mellékdíjakat és költségeket.

100.- Ft-ot meg nem haladó fuvardíjat készpénzben is ki lehet egyenlíteni.

Nem lehet fuvardíjuttalvánnyal kiegyenlíteni az egyéni személyszállítással kapcsolatos fuvar költségek /viteldíjat,/ a fuvarozással kapcsolatos kártérítésjellegű követelést, valamint a 84/1951./IV.1./ M.T. sz. rendelet hatálya alá eső tüzelőanyagszállítások fuvardíját.

Az elszámolási csekk igénylését, valamint alkalmazásának feltételeit a M.M.D. Pénzig. 40/1952. sz. körlevelle szabályozza.

A fuvardíjuttalvány kezelésére vonatkozó részletes kérdéseket külön utasításban szabályozom.

Az egyes fizetéseket nem szabad abból a célból megosztani, hogy a kisebb összegű fizetés más módon /pl. készpénznélküli fizetés helyett készpénzben/ történhessék.

3./ A testületek készpénzben fizethetik ki:

- 1./ a munkabéralap terhére a munkavállalóknak kifizetendő, továbbá a munkabéralapot nem terhelő alábbi munkabérjellegű juttatásokat:
 - a./ kiküldetési, külszolgálati, különélési, kirendelési és átköltözködési költség térítéseket,
 - b./ ujtó vagy ésszserüsítési díjakat és jutalmakat ötszáz forint értékhatárig,
/500.- Ft értékhatáron felüli jutalmakat szelvényes takarékbetétkönyvben kell kiadni./
 - c./ segélyeket,
 - d./ családi pótlékot,
 - e./ tanuk, ügyfelek berendelési költségeit,
 - f./ bér munkában magánszemélyek által végzett fordítói, előadói, szerzői, vagy más munkák díját,
 - g./ a munkavállalók tulajdonában lévő szerszámok, műszerek és egyéb munkaeszközök vagy felszerelések használatáért járó térítéseket;
- 2./ mezőgazdasági termények és termékek /élelmiszerek/ kiskereskedelmi vagy nem állami termelőktől történő közvetlen beszerzése ellenértékét;
- 3./ kijelölt kiskereskedelmi vállalatokkal szemben a kiskereskedelmi áruszállítások és szolgáltatások ellenértékét 100.- Ft értékhatárig;
- 4./ a II. rész 2. és 4. pontjában meghatározott kiskereskedelmi beszerzések és nem kereskedelmi jellegű szolgáltatások ellenértékét 500.- Ft értékhatárig;

5./ magánszemélyek részére a fennálló rendelkezések szerint egyébként kifizetendő összegek.

A testületek magánszemélyek részére ha a kedvezményezett telephelyén /lakóhelyén/ az Országos Takarékpénztárnak számlavezető fiókja működik 1.000.- Ft-ot meghaladó összegű kifizetést csak a kedvezményezettnek az Országos Takarékpénztárnál vezetett /nyitott/ számlájára teljesíthetnek. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 3./ pont 1-2. alpontjában megjelölt esetekre.

A főosztályi főkönyvelőségek vezetői indokolt esetben engedélyezhetik az egyébként fennálló rendelkezések keretein belül 1.000.- Ft-ot meghaladó összegnek magánszemélyek részére készpénzben történő kifizetését.

A főosztályi főkönyvelőségek, valamint a középfokú hatóságok pénzügyi osztályai /csoportjai/ felelősek azért, hogy a felügyeletük alá tartozó szervek a pénzforgalom szabályozására, a készpénzforgalom korlátozására vonatkozó rendelkezéseket megtartsák. Ennek érdekében a rendszeres dokumentális ellenőrzés során de ezen kívül szurópróbaszerűen is vizsgálni tartoznak, hogy a felügyeletük alá tartozó szervek megtartják-e az említett rendelkezéseket. A pénzügyi fegyelem megsértését a testületek a fegyelmi szabályzatukban meghatározott módon kötelesek megtorolni.

A Minisztertanács határozata értelmében a Magyar Nemzeti Bank köteles a bankjegyforgalom alakulását és az országos pénztári tervben megállapított keretek megtartását ellenőrizni. Mint-hogy a testületek viszonylatában a MNB ellenőrzést saját közgeivel nem gyakorol, így azt a testületek saját ellenőrzési szervezetükkel végeztessék el. Az ellenőrzések során tapasztaltokról a M.N.B.-t negyedévenként összefoglaló jelentés keretében tájékoztatni kell.

Az összefoglaló jelentés bizalmas természetű adatokat nem tartalmazhat és abban főként arra kell kitérni, hogy a rendelkezések gyakorlati alkalmazása során milyen nehézségek merülnek fel, hogy viszonyulnak a készpénzforgalom korlátozásához az egyes eladók.

II.

Testületek kiskereskedelmi beszerzéseivel
kapcsolatos pénzforgalmi rendelkezések.

- 1./ A testületek szükségleteit elsősorban az értékesítési igazgatóságok útján kell biztosítani. Azokat a szükségleteket, amelyeknek beszerzése azok természete miatt értékesítési igazgatóságok útján nem oldható meg, a területileg illetékes nagykereskedelmi vállalatok közületi árualapjaiból kell beszerezni.

Az értékesítési igazgatóság, illetőleg a nagykereskedelmi vállalatok útján történő beszerzésekre a 206/1951. M.T. sz. rendeletben foglaltaknak megfelelően szállítási szerződést kell kötni és a fizetést az I. rész 2./ pontjában meghatározott készpénznélküli módon kell teljesíteni.

Budapesten, nagyobb vidéki városokban a testületek kisebb beszerzéseit a közületi ellátó boltokból kell eszközölni. Egyéb helyeken, vagy ahol közületi bolt nincs, a kisebb vásárlásoknál olyan állami vagy szövetkezeti boltokon keresztül kell lebonyolítani, melyeket a belkereskedelmi miniszter közületek ellátására kijelöl.

Közületi ellátásra ki nem jelölt állami vagy szövetkezeti boltokban beszerzést eszközölni csak 100.- Ft egyedi értékhatáron alul szabad. 100.- Ft egyedi értékhatáron felül ki nem jelölt állami vagy szövetkezeti boltban vásárolni csak abban az esetben lehet, ha a közületi ellátásra kijelölt bolt a megrendelő levélen, vagy egyéb formában igazolja, hogy nála a keresett cikk nem kapható.

A 100.- Ft-on aluli készpénzvásárlások esetében a vásárolni kívánt cikkek kiszolgálása nincsen korlátozva. A 100.- Ft-on felüli szükségleteket csak a 2500-264/1952. O.T. /Tg.É.69./ sz. rendelettel anyaggazdálkodás alá nem vont cikkekből szolgálhatja ki a kiskereskedelem.

Anyaggazdálkodás alá vont cikkekre vonatkozó testületi igényeket - szállítási szerződés alapján - a nagykereskedelmi vállalatok kötelesek kielégíteni.

Olyan anyaggazdálkodás alá vont cikkeket, melyeket a testületek előzetes szállítási szerződéssel nem biztosíthattak, csak a vásárolni kívánt cikk pontos meghatározásával /cikk-szám, mennyiség, stb./ rövid úton az illetékes testületi főosztály anyagi osztályától, illetőleg az anyagi főosztálytól kért kiutalás alapján szerezhethők be. Az így kapott kiutalás megjelöli a kiszolgáló vállalatot, melynek a fentiekben már meghatározott módon kell az ellenértéket kiegyenlíteni.

- 2./ Kiskereskedelmi beszerzések címén a testületek állami vagy szövetkezeti boltok részére 100.- Ft-ot meghaladó összeget készpénzben nem fizethetnek ki. A 100.- Ft-os értékhatárt egy eladótól ugyanazon a napon történő vásárlásra együttesen kell alkalmazni. Ebből a szempontból az azonos elbírálás alá tartozó eladókat /azonos szakma, azonos bolttypus/ és azonos természetű beszerzéseket /többféle boltban is beszerezhető árukat/ együtt kell számításba venni. Nem lehet a vásárlásokat indokolatlanul több bolt között megosztani.

A Minisztertanács határozata értelmében a belkereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben a testületek egyes szerveire nézve engedélyt adhatnak 100.- Ft-ot meg-

eladó összegű készpénzfizetésekre. Az erre vonatkozó kérelmeket a főosztály véleményezésével ellátva a minisztériumi főkönyvelőséghez kell bonyolítani.

Közületek ellátására kijelölt boltoktól eszközölt kiskereskedelmi vásárlásokból, vagy kereskedelmi jellegű szolgáltatásokból eredő 100.- Ft-on felüli kifizetéseket 3.000.- Ft értékhatárig elszámolási csekkel kell teljesíteni.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik a szövetkezetek nem kereskedelmi jellegű /ipari jellegű/ szolgáltatásaira. Ezeket a szolgáltatásokat a 206/1951. /XII.8./ M.T. sz. rendelet szerint lehet igénybevenni és ellenértékét 500.- Ft-ig készpénzben, míg azon felül az 1. rész 2./ pontjában meghatározott készpénznélküli módon kell kiegyenlíteni.

Elszámolási csekkel fizetni csak közületi ellátásra kijelölt boltokban lehet, a MNB ugyanis csak közületi ellátásra kijelölt kiskereskedelmi vállalatától, vagy szövetkezettől vesz át beszedésre elszámolási cseket.

Közületi ellátásra ki nem jelölt bolt részére készpénzben kell a fizetést teljesíteni.

Egy-egy szerv naponta legfeljebb 3.000.- Ft összegről bocsájthat ki elszámolási cseket. A 3.000.- Ft-os felső határ alkalmazása tekintetében a II. rész 2./ pont 1. bekezdése szerint kell eljárni.

- 3./ Az elszámolási csekkürlapon fel lehet tüntetni a vásárlási keretet. Olyan cseket, amelyen a vásárlási keret összege fel van tüntetve, csak a keret mértékéig lehet fizetésül átadni. Ha a vásárlási keret a cseken kitöltve nincs, a cseket 3.000.- Ft-ig lehet kiállítani és fizetésre átadni. Amennyiben a beszerző szerv fizetési keretet nem kíván meghatározni, annak helyét vízszintes vonallal át kell húzni.

Az elszámolási cseket - az arra jogosultak aláírásával - csekkeláírásra nem jogosult megbizottnak /beszerző is át lehet adni azzal a megbizással, hogy a cseket - vásárláskor - a vásárlási kereten belül - a megfelelő összegre állítsa ki, lássa el keltezéssel és fizetésül adja át az eladónak.

A testületek úgy a kijelölt mint a közületi ellátásra ki nem jelölt állami vállalatától, vagy szövetkezettől eszközölt kiskereskedelmi beszerzések esetén, tekintet nélkül arra, hogy a kiegyenlítés készpénzben, vagy elszámolási csekkel történik, kötelesek "közületi blokk" -ot kérni. A közületi blokk tartalmazza az eladó megnevezését, a szolgáltatás tárgyát, a fizetett összeget és a kiállítás időpontját.

A testületek számvitelében állami, vagy szövetkezeti kiskereskedelemtől történő beszerzéssel kapcsolatban bizonylatul

csak közületi blokkot szabad használni. Ilyen esetben egyéb bizonylatot alkalmazni nem lehet.

Elszámolási csekkel való fizetés esetén a testület beszerzője az áru vagy szolgáltatás átvételekor a közületi blokk ellenében, az átvétel napjának megfelelő keltezéssel ellátott csekket azonnal köteles az eladónak átadni. Csekkel történő fizetés esetén az eladó az árut csak akkor adja ki, ha a megbízott /az átvető/ szolgáltatási igazolványával igazolja, hogy a csekket kibocsájtó szerv dolgozója és ha a közületi blokk és az áru ellenében a szabályszerűen kiállított csekket átadja.

- 4./ A testületek önálló csekkszámmlával nem rendelkező kisebb szervei /járási kapitányságok, alosztályparancsnokságok, őrsök, stb./ központi beszerzés útján nem biztosítható kisebb szükségleteiket - a 2. pontban megszabott Keretek között - kizárólag készpénzbeszerzés útján biztosíthatják. Az olyan nagyobb beszerzéseket, amelyeknek ellenértéke a 100.- Ft-os készpénzfizetési értékhatárt meghaladja, a bankszámlával rendelkező irányító szerv /megyei kapitányság, megyei osztályparancsnokság stb./ útján kell lebonyolítani.

Olyan kivételes esetekben, amikor az előző bekezdésben említett szerveknek indokoltan napi-100.- Ft-ot meghaladó összegű beszerzésre van szükségük, a középfoku irányító szerv /megyei kapság, stb./ engedélyt adhat részükre, hogy 100.- Ft-on felüli kifizetést készpénzben teljesíthessenek. A napi készpénzvásárlások együttes összege azonban ilyen esetben sem haladhat meg 500.- Ft-ot.

A 100.- Ft-on felüli készpénzfizetésre engedélyt kapott szervnek a vásárláskor igazolnia kell, hogy a 100.- Ft-on felüli kifizetésre engedélye van. Ilyen igazolás hiányában a kijelölt kiskereskedelmi vállalat árut nem szolgáltat ki.

III.

Záró rendelkezések.

- 1./ Jelen utasítás 1953. január 1-vel lép hatályba. A végrehajtással kapcsolatban szükséges intézkedéseket valamennyi testület saját hatáskörében tegye meg.
- 2./ Nem vonatkozik a jelen utasítás a testületek társadalmi szerveire /rendőregyesület, stb./ valamint a társadalmi jellegű közétkezéseire, minthogy azok nem tekinthetők közületi szerveknek. Tekintve azonban, hogy a népgazdasági érdekek meg kívánják e szerveknél is a készpénz használatának csökkentését, az egyes testületek 1953. február 15-ig a 352-2/1952. P.M. sz. utasítás elgondolásainak megfelelően velük egyetértésben szabályozzák ezen szervek készpénzforgalmát.

Budapest, 1953. december 31.

Nagy László s.k.
tü.örgy.
főosztályvezető.